

 Tornionlaakson Sähkö Oy

VUOSIKERTOMUS 2016

Jakelualueen toimitusvelvollinen
sähkön myyjä

 Energiapolar Oy

JAKELUALUE

TOIMINTAVUOSI LYHYESTI

- * Liikevaihto kasvoi 2,2 miljoonaa euroa
- * Sähkön tuotannossa jälleen ennätysvuosi
- * Sähkön siirron määrä kasvoi 3 %
- * Pellon Sähkön verkkoalue vuokrattiin
- * Suurimmat investoinnit Pellon sähköasema ja siihen liittyvät kapeloinnit

		2016	2015	Muutos
Liikevaihto	milj.€	17,8	15,6	2,2
Liikevoitto	milj.€	4,1	3,0	1,1
Investoinnit	milj.€	6,1	4,5	1,6
Henkilöstö keskimäärin	kpl	35	34	1,0
Asiakkaiden määrä	kpl	16 350	14 808	1542

SISÄLTÖ

Toimitusjohtajan katsaus	4
Yrityshallinto	6
Hallinto	7
Käyttötoiminta	8
Verkosto	9
Tietoja tilinpäätöksestä	
Hallituksen toimintakertomus	10
Tuloslaskelma	12
Tase	12
Rahoituslaskelma	13
Tilinpäätöksen liitetiedot	14
Sähkömarkkinalain mukaiset liitetiedot	
Sähköverkkotoiminnan tuloslaskelma	17
Sähköverkkotoiminnan tase	18
Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma ja tase	19
Lisätiedot	19

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS 2016

YHTIÖN LIIKEVAIHTO kasvoi edellisestä vuodesta 14 prosenttia ja tilikauden voitto nousi 2,1 miljoonaan euroon. Liikevaihtoa kasvatti merkittävästi Kemijoki –sähkön ja Tornionlaakson Voiman osakkuussähkön ennätyselliset tuotantomäärät ja lievästi parantuneet sähkön markkinahinnat. Sähköntuotanto-osuuksista saatu sähkömäärä oli ennätysellisen suuri, 218 miljoonaa kilowattituntia, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli vajaat 10 miljoonaa kilowattituntia. Verkkotoiminnan liikevaihto ja tulos olivat budjetoidun mukaisia, vaikka suurjännitteisen jakeluverkon (110 kV) siirron määrä aleni noin 10,6 miljoonaa kilowattituntia.

Päällekkäisten toimintojen purkaminen yhtiön ja Pellon Sähkön välillä eteni merkittävästi, kun yhtiön toiminta-alue laajeni toimintavuoden alussa Pellon Sähköltä vuokratulla jakeluverkolla.

Pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla sähkön keskihinta parani lievästi, kun sähkön markkinahinta ei kesäaikana romahtanut edellisen vuoden tavoin. Pitemmällä aikajänteellä hintoja laskeva tekijä on pohjoismaiden teollisuuksien vuotuisen sähkön kulutuksen lasku lähes 20 miljardilla kilowattitunnilla sekä runsaskätisesti tuetun tuulivoiman lisääntyminen vähintään samalla määrällä. Tämä merkitsee pohjoismaiden vuotuisessa sähköenergia-taseessa 40 miljardin kilowattitunnin keventymistä, mikä vastaa hyvän ja huonon vesivuoden välistä tuotantoeroa. Viime vuonna spot –sähkön keskihinta Norjassa Ranan hinta-alueella oli noin 25 €/MWh ja Ruotsissa Indal –joen hinta-alueella noin 29 €/MWh. Suomen spot –sähkön keskihinta oli noin 32,5 €/MWh. Edellä todettujen spot –sähköjen keskihinnat Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa ovat niin alhaisia, ettei mikään markkinaehtoinen uusi sähköntuotantokapasiteetti ole kannattavaa.

Vesivoiman liikevaihto kasvoi lähes 0,9 miljoonaa euroa ennätysmäisen kokonaistuotannon ja lievästi nousseiden spot -hintojen ansiosta. Vesivoiman voitto nousi 0,5 miljoonaa euroa 1,9 miljoonaan euroon. Verkkotoiminnan liikevaihdon kasvu oli noin 1,0 miljoonaa euroa. Verkkotoiminnan voitto laski edellisestä vuodesta vaatimattomaan 0,07 miljoonaan euroon.

TALOUDEN TAANTUMA vaivasi myös kertomusvuonna. Taloudessa oli jo kuitenkin lieviä kasvun merkkejä. EU:n asettamiin Ukrainan kriisistä johtuviin yhteisiin pakotteisiin Venäjän suuntaan ei tullut muutoksia. Sähkön siirtomäärä kulutukseen kasvoi 3 % edellisen vuoden vähäisen laskun jälkeen. Yhtiön suurjännitteisessä (110 kV) jakeluverkossa sähkönsiirto väheni noin 4 miljoonaa kilowattituntia; Tornionlaakson Voiman tuotanto kasvoi lievästi. Toimintavuoden alussa sähkön siirron verottomia hintoja korotettiin maltillisesti keskimäärin 5 %. Yhtiön kokonaistulos kohosi, koska vesivoiman tuotannossa oli huippuvuosi. Kokonaistuloksesta, 2,1 miljoonaa euroa, valtaosa tulee edelleen säh-

kön tuotanto-osuuksista. Sähkön tuotannon voitollisuus antaa mahdollisuuden jatkaa osinkojen maksua omistajille. Alkaneelle vuodelle kantaverkkosiirron hintataso nousee keskimäärin 7 %. Kantaverkkosiirron kustannus on kuudessa vuodessa noussut yli 90 prosentilla. Yleisen kustannustason nousun, suurten jakeluverkkoinvestointien ja kantaverkkosiirron kustannusten noususta huolimatta yhtiön ei korota siirtohintoja. Pellon sähköltä yhtiön asiakkaisiksi siirtyneiden kotitalouskuluttajan siirtokustannukset nousivat tariffista riippuen 10 – 16 euroa kuukaudessa.

YHTIÖN INVESTOINNIT 110 kV suurjänniteverkkoon ovat olleet runsaan kymmenen vuoden aikana yli 20 miljoonaa euroa. Siirtokapasiteetin kasvu on antanut mahdollisuuksia liittää siirtoverkkoon mm. tuulivoimatuotantoa ja suuria sähkönkäyttäjiä. Yhtiö toimialueella on liitetty yksi 36 MW tehoinen tuulipuisto. Lisäksi meneillään on ollut kahden tuulivoimapuiston investointiedellytysten selvittely. Tuulivoimahankkeet odottavat tällä hetkellä uutta tukipäätöstä, koska tuulivoiman syöttötariffin kapasiteettiraja täyttyi. Yhtiön suurjänniteverkossa on vielä kapasiteettia vapaana kohtuullisten tehojen liittämiseen.

SIIRTO- JA JAKELUVERKON KEHITTÄMINEN jatkuu edelleen päivitetyn 15 –vuotuisen suunnitelman linjauksien mukaisesti. Pellossa valmistui syksyllä yhtiön ja Pellon Sähkön yhteisen 110/20 kV sähköaseman peruskorjaus, jonka yhteydessä asemalle rakennettiin 20 kV -verkon maasulun sammutus. Peruskorjauksen yhteydessä lisättiin 20 kV johtolähtöjen määrää ja kaikki johtolähdöt kaapeloitiin. Taa- jamiem sähkönjakelun varmuutta parannettiin maakaape-

loimalla jakeluverkkoa myös Karungissa, Ylitorniolla, Pellossa ja Kolarissa. Viestiverkkoa parannettiin Kolarissa ja Ylitorniolla.

UUSI SÄHKÖMARKKINALAKI vaatii sähköverkkoyhtiöitä kehittämään jakeluverkkojaan siten, että vuoden 2028 loppuun mennessä yhtiöiden jakeluverkoissa asema-kaava-alueilla ei ole kuutta (6) ja muilla alueilla 36 tuntia pitempiä sähkökatkoja. Laki edellyttää, että 50 % yhtiön asiakkaista on vuoden 2019 loppuun mennessä säävarman jakeluverkon piirissä. Yhtiössä laaditun ja viime vuonna päivitetyn sähkönjakeluverkon kehittämissuunnitelman mukaan kustannukset ovat noin 25 miljoonaa euroa vuoden 2019 ja 45 miljoonaa euroa vuoden 2028 loppuun mennessä.

YHTIÖ JATKAA INVESTOINTEJA päästöttömään sähköntuotantoon. Rakenteilla on edelleen Olkiluodon kolmas laitosyksikkö, jonka arvioidaan valmistuvan vuoden 2018 aikana. Olkiluodon kolmannen laitosyksikön valmistuttua osakuussähkön tuotanto kattaa keskivesivuonna yli 80 % toimialueen sähkönkulutuksesta

ETÄLUETTAVIEN MITTAREIDEN mittaamaa ja välitettämiä tietoja hyödynnetään netin kautta myös asiakasraportoinnissa. Lisäksi mittareista saatavien tietojen avulla kyetään tarkkailemaan pienjänniteverkon sähkönlaatua ja selvittämään mahdollisia vikoja.

Toimitusvelvollisena sähkönmyyjänä yhtiön verkkoalueella toimii edelleen Energiapolar Oy, joka esiintyy markkinoilla lappilaisena sähkönmyyjänä.

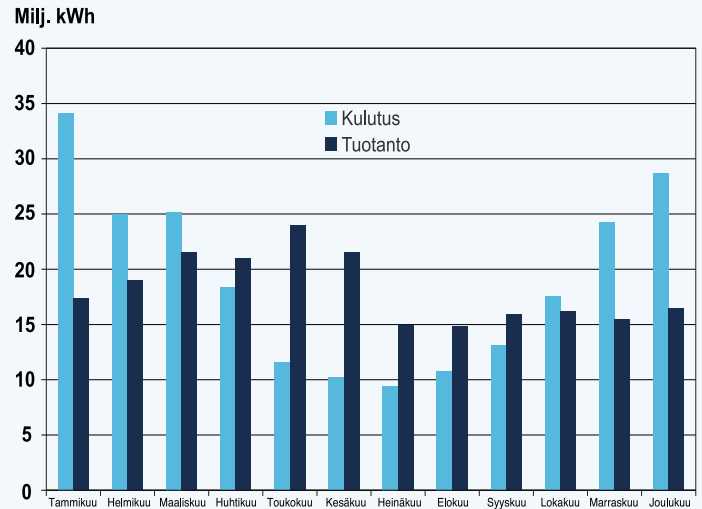
YHTEISKUNNAN VAATIMUKSET sähköverkkotoiminnan laadulle, häiriöttömyydelle ja taloudellisuudelle ovat kiristyneet uudistuneen sähkömarkkinalain myötä. Sähkömarkkinalain mukaisia vaatimuksia määräaikojen jatkamisesta jakeluverkon muuttamisesta säävarmaksi 75 prosentille ja 100 prosentille jakeluverkon käyttäjistä tulaneen muuttamaan alkaneen vuoden aikana. Toivottavasti määräaikojen jatkamisen ehdot tulevat maaseutuyhtiöiden kannalta kohtuullisemmaksi.

Yhtiön jatkaa toimintatapojen kehittämistä, jotta yhtiön omaa ja vuokrattua jakeluverkkoa saadaan muutettua nopeammin ja kustannustehokkaammin säävarmaksi seuraavien vuosien aikana. Yksi tärkeimmistä voimavaroista on osaava ja tavoitteisiin pitkäjänteisesti sitoutunut henkilöstö.

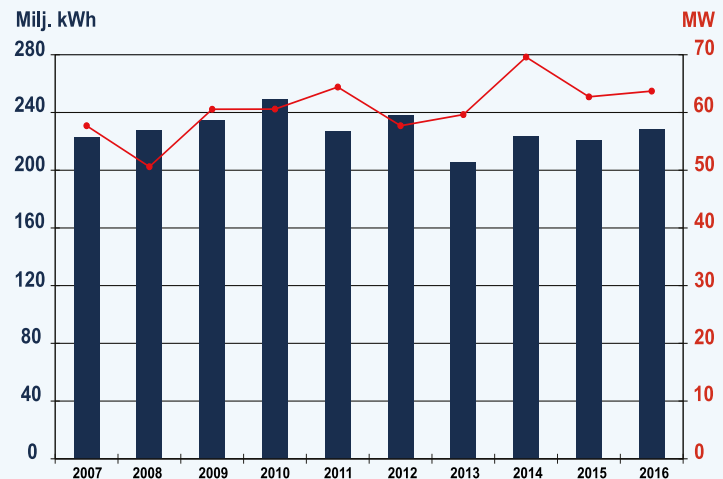
KIITÄN yhtiön hallitusta, henkilökuntaa, yhteistyökumppaneita ja muilta sidosryhmiä tuloksetta ja hyvin sujuneesta yhteistyöstä.

Heikki Hukkanen

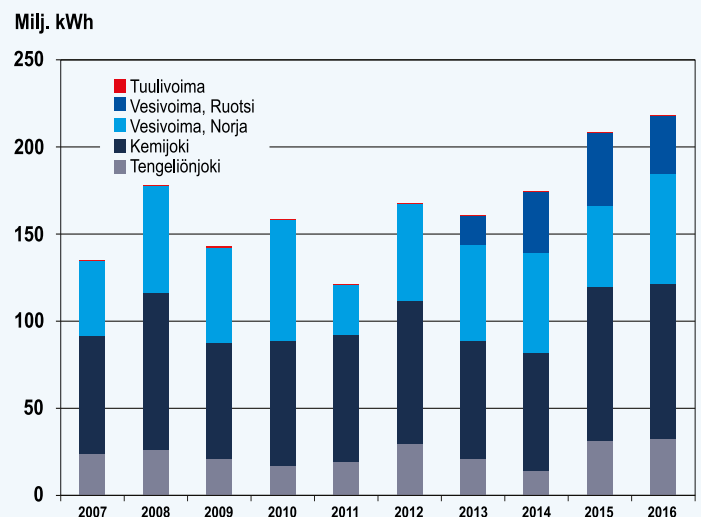
SÄHKÖN KULUTUS JA TUOTANTO 2016

SÄHKÖN SIIRTO JA HUIPPUTEHO

OSAKUUSSÄHKÖN TUOTANTO

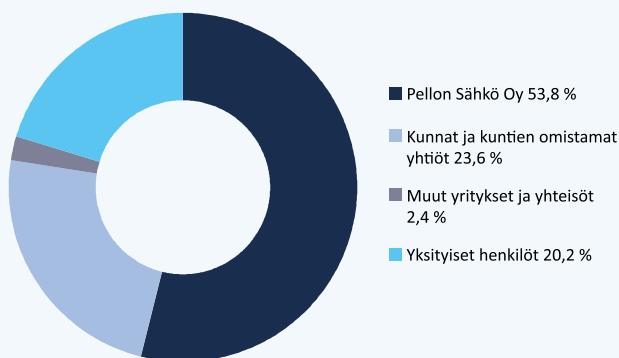
YRITYSHALLINTO

Omistussuhteet

Yhtiö kuuluu tytäryhtiönä konserniin, jonka emoyhtiönä on Pellon Sähkö Oy.

Yhtiön osakepääoma 201.825,51 euroa on jaettu 120 000 osakkeeseen. Suurimmat osakkeenomistajat ovat emoyhtiö Pellon Sähkö Oy 53,8 % sekä jakelualueen kunnat ja kuntien omistamat yhtiöt 23,6 % omistusosuudella.

Yksityisten henkilöiden omistuksessa on 20,2 % yhtiön osakkeista.

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 8. päivänä huhtikuuta Pellossa. Kokouksessa oli edustettuna 8 osakasta, yhteensä 83.559 osakkeella.

Kokouksessa käsiteltiin ja päätettiin varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat.

Tarkastustoiminta

Varsinaisen yhtiökokouksen valitsemina tilintarkastajina ovat toimineet Ari Tauriainen, KHT ja Eija Pasula, HT sekä varatilintarkastajina Anne Räisänen, KHT ja Risto Hyvönen, KHT.

Kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan on suorittanut Ernst & Young Oy.

VJK -Group Oy:n tarkastaja Jorma Kempainen suoritti sähkölaitoksen määräaikais- ja varmennustarkastuksen.

Hallitus

Yhtiöjärjestyksen mukaan kolmannes hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on vuosittain erovuorossa. Hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana 5 kertaa ja kokousten pöytäkirjat sisältävät 53 §.

Hallituksen kokoonpano		erovuorossa
Puheenjohtaja	Antti Mäkituomas varatuomari, Pello	2019
Varapuheenjohtaja	Jouni Ollikkala talouspäällikkö, Ylitornio	2019
Varsinaiset jäsenet	Seppo Kivelä optikko, Pello	2018
	Martti Kovalainen toimitusjohtaja, Pello	2018
	Reijo Lassila toimitusjohtaja, Pello	2018
	Jukka Kristo toimitusjohtaja, Rovaniemi	2017
	Esa Kassinen insinööri, Pello	2017
Varajäsenet	Veijo Ekonoja toiminnanjohtaja, Pello	2019
	Kyösti Tornberg kunnanjohtaja, Kolari	2017
	Juha Halmkrona yrittäjä, Tornio	2018
Sihteeri	Matti Pahkasalo hallintopäällikkö	

Osakkuudet ja jäsenyydet

Yhtiö on osakkaana tai jäsenenä seuraavissa yhteisöissä:

Osakkuudet:

Tornionlaakson Voima Oy
Energiapolar Oy
Lapin Sähkövoima Oy
Kittilän Alueverkko Oy
Kymppivoima Oy
Kymppivoima Hydro Oy
Voimapiha Oy
Pohjois-Suomen Energiatieto Oy
Ylitornion Osuuspankki
Pellon Vesihuolto Osuuskunta

Jäsenyydet:

Energiateollisuus ry
Lapin Kauppakamari
Pohjois-Suomen sähkölaitosten kehittämissyhistys

HALLINTO

Henkilöstö

Keskimääräinen henkilöstön määrä kertomusvuonna oli 35 henkilöä. Pellon Sähkö Oy:n sähköverkko vuokrattiin vuoden alussa, minkä seurauksena kaksi asentajaa siirtyi Pellon Sähköltä yhtiön palvelukseen. Yhteistyösopimusten mukaan yhtiön henkilöstö hoiti edelleen emoyhtiö Pellon Sähkö Oy:n hallintopalvelut, omistusyhteisyrittäjien Tornionlaakson Voima Oy:n hallinto-, käyttö-, kunnossapito- ja rakennustyöt sekä asiakaspalvelun ja myynti- ja laskutuspalvelut myyntiyhtiö Energiapolar Oy:lle.

Keskuskauppakamarin ansiomerkit jaettiin yli 10 vuotta kestäneistä palvelussuhteista 4 työntekijälle. Ansiomerkin saivat Kari Pykälä (40 v), Teuvo Lehtola (30 v), Ville Koskenniemi (10 v) ja Maarit Jokiharju (10 v).

Kimmo Kaitala

Uutena toimihenkilönä aloitti verkostosuunnittelija Kimmo Kaitala

Henkilöstön kehittäminen

Toimintavuoden aikana järjestetyistä koulutustilaisuuksista kertyi koulutuspäiviä vakinaista täysiaikaista henkilöä kohti 4,5 päivää. Koulutuksessa oli pääpaino työn suunnittelua, työturvallisuutta ja ammattitaidon kehittämistä edistävissä koulutuksissa. Kaksi asentajaa suoritti sähkölaitosasentajan oppisopimuskoulutusta, joka jatkuu vuonna 2017.

Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmien kehittämisessä panostettiin reaaliaikaiseen taloushallinnon raportointiin hankitulla QlikView raportointivälineellä. Jatkossa raportointia kehitetään myös asiakaspalvelujärjestelmän osalta. Palkkahallinnon tietojärjestelmän uusiminen käynnistettiin ja uusi Mepco -niminen järjestelmä otettiin käyttöön vuoden lopussa. Myös kyberturvallisuuden parantamiseen kiinnitettiin huomiota.

Johtoryhmä

Yhtiön johtoryhmän muodostavat toimitusjohtaja Heikki Hukkanen, rakennuspäällikkö Jaakko Isto, käyttöpäällikkö Valto Pöllänen, ja hallintopäällikkö Matti Pakkasalo. Henkilöstön edustajina ovat johtoryhmän kokouksissa vuorotellen asiakasneuvoja Asta Mäki ja sähkölaitosasentaja Henri Harju.

Eläkkeelle jäivät yli 40 vuotta yhtiötä palvelleet verkostoasentajat Eero Pallari ja Voitto Trög.

Ansiomerkkien saajista Teuvo Lehtola ja Maarit Jokiharju.

Henkilöstöryhmien edustajat

Sähköalan työntekijät

Pääluottamus mies Henri Harju

Toimihenkilöt

luottamus mies Asta Mäki

Työsuojelu

Työsuojelupäällikkö	Työsuunnittelija	Janne Vittikko
Työsuojeluvaltuutettu	Verkostoasentaja	Jarmo Koivisto
I varavaltuutettu	Verkostoasentaja	Juha Koskenniemi
II varavaltuutettu	Asiakaspalvelija	Asta Mäki
Työsuojeluasiamiehet	Verkostoasentaja	Harri Jussila
	Verkostoasentaja	Teuvo Lehtola
	Verkostoasentaja	Henri Harju

KÄYTTÖTOIMINTA

Verkoston käyttö

Jakeluhäiriöiden määrä oli selvästi keskiarvovuotta suurempi. Alkuvuoden tykkylumi- ja huurreongelmiin varauduttiin etupainotteisesti mm. poistamalla ilmajohdoilta lunta ja huurretta sekä raivaamalla tykkylumen painamia puita johtokatu- ja reunoilta.

Kesäkuun alkupuolella koillisesta Lapin yli kulkenut Salomon -päivän myrsky aiheutti Kolarin ja Pellon kuntien alueilla laajoja sähkökatkoja. Enimmillään sähköttömiä käyttöpaikkoja oli yli 4 000, joista osa oli kesämökkejä ja muita vapaa-aikanasuntoja. Koska myrskytuulet ja myös rankat sateet kestivät useita tunteja, niin jo kertaalleen palautetut sähkökatkokatkesivat monin paikoin uudelleen, kun uusia puita kaati ilmajohdoille. Myrskyn alkuvaiheessa häiriöselvitys jouduttiin siirtämään Energiapolarin Rovaniemen valvomosta yhtiön Pellon toimipaikkaan. Pellon toimipaikassa suurhäiriön aikana vikojen korjausta johdettiin kahdesta erillisestä kaukokäytön ohjauspisteestä yhden vuorokauden ajan. Vikoja oli korjaamassa kaikki yhtiön asentajat ja lisäksi apuna oli myös urakoitsijoiden asentajat sekä kalustoa. Myrskyn aikana erillisiä verkostovikojia oli kaikkiaan 30, joista suuri osa oli laaja-alaisia. Pitkäaikainen myrsky koetteli myös viestiliikenteen toimintavarmuutta, jota heikensivät sähkökatkojen vuoksi pimentyneet puhelin- ja viestiliikenteen tukiasemat.

Salomon -päivän myrsky testasi yhtiön toiminnan ja järjestelmien tehokkuutta suurhäiriötilanteessa. Myrskyn yhtiön sähköjakeluverkolle aiheuttamista vaurioista selvittiin kohtuullisen hyvin. Samalla saatiin myös arvokasta tietoa niistä osa-alueista, joissa yhtiöllä on parannettavaa. Nopeasti tehtävät parannustoimenpiteet on jo suoritettu ja isompia investointeja sekä aikaa vaativia toimenpiteitä mm. viestiverkon kehittämiseksi on budjetoitu.

Marraskuun loppupuolella ja joulukuussa tykkylumi- ja huurreongelmat haittasivat jossakin määrin yhtiön sähköjakelua. Koko vuonna yhtiön jakeluverkkoalueella oli keskijänniteverkon häiriöitä yhteensä 154 kpl. Tykkylumen aiheuttamia pysyviä vikoja oli runsaat 40 kpl, eniten keskeytysaikaa aiheutti Salomon -päivän myrsky runsaine sähkökatkoineen. Koko vuonna häiriöistä asiakkaille aiheutui yhteensä keskimäärin noin kuuden (6) tunnin ja 50 minuutin keskeytysaika.

Yhtiössä on kehitetty myös omaa osaamista viestiverkkojen suunnittelussa, käyttöönotoissa ja vianselvityksessä mm. hankkimalla valokuitu- ja radioverkon mittalaitteita. Myös tieto- ja viestiverkkojen kyberturvallisuuden parannettiin toimintavuonna.

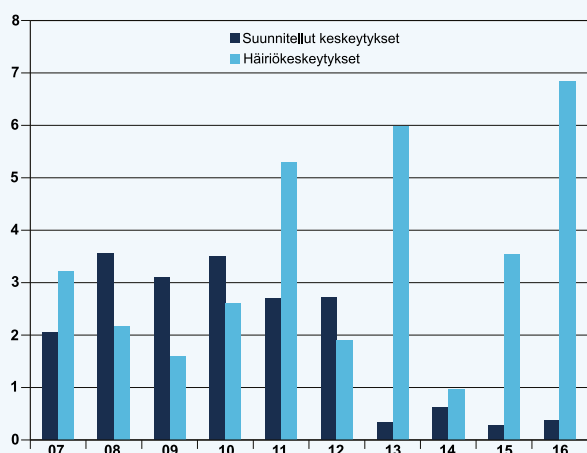
Kittilä Alueverkon Fingridin Isoniemen sähköasemalla valmiina ollut toinen 110 kV johtolähtö tuli käyttöön, kun Alueverkko rakennutti 800 metriä pitkän johtohäärän, jonka kautta sähköä syötetään yhtiön Kaukosesta Ylläksen alueelle lähtevään 110 kV johtoon. Johtolähtö erottaa Ylläksen alueen 110 kV verkon Luoteis-Lapin alueen 110 kV verkosta ja parantaa osaltaan Ylläksen alueen sähkön laatua.

Sähkön mittaus ja taseselvitys

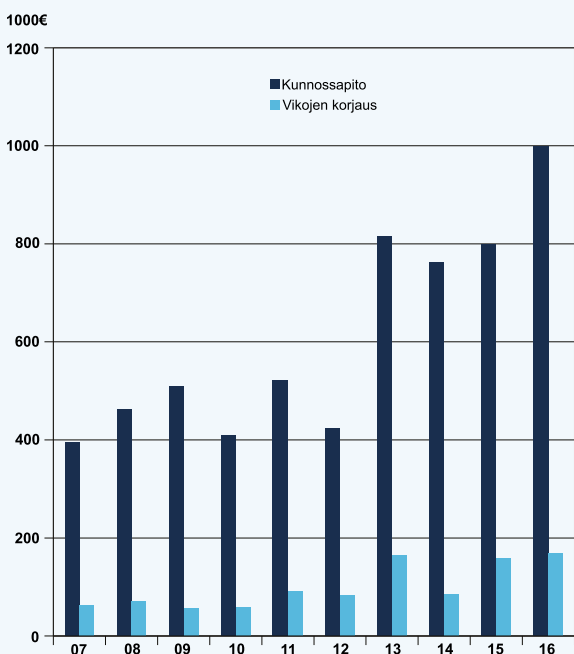
Yhtiön kaikkien asiakkaiden sähkömittaukset ovat etäluettavia. Tuntimittaustietoja hyödynnetään jatkossa entistä useammassa sähkömyyntituotteissa, kuten tuntihinnoitelluissa spot-sähköissä. Tämä asettaa entistä tiukempia vaatimuksia etäluennan onnistumiselle sekä sähkömittareiden kunnossapidolle.

Pohjoismaisen taseselvitysjärjestelmän käyttöönottoa valmistellaan ja se otetaan Suomessa käyttöön vuoden 2017 toukokuussa.

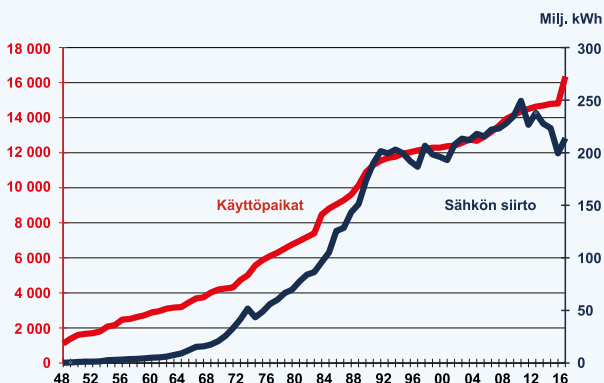
SÄHKÖTÖN AIKA ASIAKKAALLA H/A

KUNNOSSAPITO JA VIKOJEN KORJAUS

KÄYTTÖPAIKAT JA SÄHKÖN SIIRTO KULUTUKSEEN

VERKOSTO

Rakentaminen

Jakeluverkon perusparantamista jatkettiin sähkömarkkinalain vaatiman jakeluverkon kehittämissuunnitelman mukaisesti. Suunnitelma päivitettiin energiaviraston asettamassa aikataulussa ja siihen lisättiin vuoden 2016 alusta vuokrattu Pellon Sähkö Oy:n jakeluverkko. Suunnitelman mukaisesti ensimmäiset vuodet keskitytään rakentamaan ja uusimaan sähköasemia sekä kaapeloimaan asemakava-alueita. Uudet ja uusittavat sähköasemat mahdollistavat keskijänniteverkossa johtolähtöjen lisäämisen ja siten mahdolliset häiriöt pystytään rajoittamaan entistä suppeammille alueille. Tavoitteena on toimittaa entistä häiriöttömämpää sähköä asiakkaille. Verkostoinvestoinnit Tornionlaakson Sähkön ja Pellon Sähkön alueella olivat yhteensä 5,8 M€.

Kolarin taajamassa keski- ja pienjänniteilmajohtoja korvattiin maakaapeleilla yhteensä 14 km matkalta ja samalla kaksi pylväsmuuntamoaa uusittiin puistomuuntamoiksi. Teuravuoman turvesuolla rakennettiin uutta päällystettyä ilmajohtoa 3 km ja kaksi uutta muuntoasemaa. Ylläksen alueella keski- ja pienjännitejohtoja kaapeloitiin runsaat 5 km ja 3 pylväsmuuntamoaa korvattiin neljällä puistomuuntamolla. Lisäksi aloitettiin vuonna 2017 toteutettavan kirkonkylän 2-vaiheen maastosuunnittelu.

Pellon sähköasema saneerattiin, lisättiin maasulun sammutus ja aseman ilmajohtolähdöt maakaapeloitiin. Pellon Sähkön verkossa Hannunrannan tien alueen ilmajohtoverkko maakaapeloitiin ja pylväsmuuntamot kor-

Kaaranneksen alueella tehtiin Museoviraston edellyttämiä kaivauksia ennen töiden aloittamista.

vattiin kolmella puistomuuntamolla. Samaan kaapeliojaan lisättiin keskijännitekaapelit Lupokankaalle Hannunrannan suuntaan sekä Ylirannan (PS-pohjoisen) ja Pellon keskustan (PS etelän) tulevia saneerauksia varten. Lisäksi teollisuusalueella ja Aittamaassa aloitettiin johtosaneerauksien maastosuunnittelut.

Kaaranneskosken sähköaseman saneerauksen ja Jolmankosken uuden sähköaseman suunnittelut valmistuivat, rakentamaturakat kilpailutettiin ja urakkasopimukset allekirjoitettiin. Sähköasemaurakat on aikataulutettu vuodelle 2017. Kaaranneskosken sähköaseman saneerausta ennakoitujen 20 kV johtolähdöt uusittiin ja niiden lukumäärä lisättiin kahdesta neljään. Kaikki johtolähdöt rakennettiin säävarmoiksi osin maakaapeloimalla ja päällystetyillä ilmajohtojilla. Uusia säävarmoja johtoja valmistui pohjoisen suuntaan noin 13 km ja etelän suuntaan noin 18 km.

Ylitornion Nuotiorannalla keski- ja pienjännitejohtoja uusittiin maakaapeleiksi yhteensä 25 km matkalta sekä korvattiin pylväsmuuntamot ja yksi kiinteistömuuntamo kolmella puistomuuntamolla. Muuntamoiden välille

rakennettiin myös viestiyhteys valokuitukaapeleilla.

Karungin taajamassa ilmajohtoverkon kaapelointia jatkettiin yli 16 km matkalta ja kaksi pylväsmuuntamoaa korvattiin kolmella puistomuuntamolla. Kaapelointien yhteydessä asennettiin viestiverkon tarpeisiin valokuitua. Taajaman maastosuunnittelua jatkettiin vuonna 2017 tehtäviä kaapelointeja silmällä pitäen.

Pienempiä jakeluverkon saneerauksia ja rakennustöitä tehtiin mm. Aavasaksalla, Kantomaanpäässä, Raanujärvellä, Ritavaarassa ja Sattajärvellä. Jälkiliittymien kysyntä pysyi edellisvuosien tasolla.

Kunnossapito

Kunnossapitoa kehitettiin tehostamalla ennakoivaa tarkastus- ja kunnossapito-ohjelmaa.

Johtokatuja raivausta tehtiin keski- ja pienjänniteverkkoissa tehokkaampina ja taloudellisempina alueraivauksina. Keskijänniteverkkoa raivattiin 290 km ja pienjänniteverkkoa 245 km matkalta.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2016

Yhtiön rakenne

Yhtiö harjoittaa verkkoliiketoimintaa Länsi-Lapissa pääosin neljän kunnan alueella. Lisäksi yhtiöllä on osuuksia vesivoimasta ja rakenteilla olevan ydinvoimalan tuotannosta. Paikallisena ja toimitusvelvollisena sähkönmyyjänä toimii Energiapolar Oy. Tornionlaakson Sähkö Oy:n omistusosuus myyntiyhtiöstä on 18 %.

Tornionlaakson Sähkö Oy kuuluu tytäryhtiönä konserniin, jonka emoyhtiö on Pellon Sähkö Oy. Yhtiö hoitaa sopimusten perusteella emoyhtiön taloushallinnon sekä Tornionlaakson Voima Oy:n hallinto-, käyttö- ja kunnossapitotyöt sekä asiakas- ja laskutuspalveluja myyntiyhtiölle.

Olennot tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Yhtiön toimialueella käytettiin tilikaudella sähköä 228 miljoonaa kilowattituntia, jossa on mukana Pellon Sähköltä vuokratun jakeluverkkoalueen sähkönkäyttö. Sähkön kulutus kasvoi kolme prosenttia edellisestä vuodesta. Kulutuksen kasvu johtui pääosin edellistä vuotta viileämmästä säästä ja talouden piristymisestä.

Vuoden 2017 alussa sähkön verotomat siirtohinnat eivät muuttuneet. Energiaviraston hyväksymän ylimenokauden jälkeen Pellon Sähköltä vuoden 2016 alussa vuokratun jakeluverkon alueella olevien asiakkaiden siirtohinnat yhtenäistettiin vuoden 2017 alussa. Hintojen yhtenäistämisen nosti Pellon Sähköltä siirtyneiden kotitalousasiakkaiden hintoja siirtotuotteesta riippuen 10 – 16 euroa kuukaudessa.

Osakkuussähkön tuotanto oli yhteensä 218 miljoonaa kilowattituntia, jossa kasvua oli vajaat 10 miljoonaa kilowattituntia. Norjasta vuokratun vesivoiman tuotanto oli 11 % edellisvuotta

suurempi. Kemijoki –sähkön tuotanto teki ennätyksen jo toisena vuonna peräkkäin ja yhtiön tuotanto-osuus tuotti energiaa 20 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Ruotsista Kraftgården yhtiön tuotanto-osuuden energiamäärä oli noin 13 % pienempi kuin keskimääräinen tuotanto. Tornionlaakson Voiman tuotanto saavutti jälleen uuden ennätyksen ja oli 47 prosenttia suurempi, kuin kymmenen edellisen vuoden keskituotanto. Osakkuussähkö myytiin Energiapolarille ja sähköpörssiin.

Talouden kehitys

Yhtiön liikevaihto oli 17,8 miljoonaa euroa ja voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja 4,3 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi runsaat 14 % ja myös tulos parani edellisestä vuodesta. Tuotanto-osuuksien ennätysmäinen sähköntuotanto kasvatti liikevaihtoa noin 2,0 miljoonaa euroa yli budjetoidun. Liikevaihdon kasvua lisäsivät myös Norjassa ja Ruotsissa olevien tuotanto-osuuksien energioiden edellisvuotta korkeammat spot –sähköjen keskihinnat. Sähköntuotannon myyntikate oli noin 0,8 miljoonaa suurempi kuin edellisenä vuonna. Tilikauden alussa

toteutettu jakeluverkkotariffien nosto keskimäärin viidellä prosentilla paransi osaltaan tulosta. Verkkotoiminnan liiketulos oli 1,8 miljoonaa euroa voitollinen ja kokonaistulos tuli lievästi voitolliseksi. Liittymismaksutulot, 0,25 miljoonaa euroa, olivat edelleen keskimääräistä alhaisemmalla tasolla.

Investointeihin käytettiin noin 6,1 miljoonaa euroa. Verkostoinvestoinnit olivat yhteensä noin 5,0 miljoonaa euroa. Suurimpia investointeja olivat kaapeloinnit asemakaava-alueilla Karungissa, Ylitorniolla ja Kolariissa. Muiden alueiden suurimmat investoinnit tehtiin Kaaranneskoskelta etelään ja pohjoiseen lähteisiin 20 kV syöttöjohtoihin. Pellon taajamassa uusittiin yhtiön ja Pellon Sähkön yhteisen 110/20 kV sähköaseman 20 kV kytkemö, lisättiin maasulun sammutus ja 20 kV -johtolähtöjä. Samanlaisesti sähköaseman uusimisen kanssa Hannunrannantien varressa tehtiin keski- ja pienjännitekaapelointeja. Nämä investoinnit olivat yhteensä noin 1,4 miljoonaa euroa. Edellä todetuista töistä Pellon Sähkön kustannusosuus oli noin 0,8 miljoonaa euroa.

Osinkoa jaettiin edellisen vuoden tuloista 0,84 miljoonaa euroa.

Yhtiön tilaa ja taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut (vuodet 2014-2016)

	2014	2015	2016
Liikevaihto, 1000 €	14 974	15 565	17 817
Liikevoitto, % liikevaihdosta	17	19	23
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, % liikevaihdosta	20	23	24
Oman pääoman tuotto %	7,6	8,4	9,5
Sijoitetun pääoman tuotto %	5,2	5,8	6,9
Omavaraisuusaste %	81	82	82
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, 1000 €	5 750	4 505	6 148
Verkostoinvestoinnit % siirtotoiminnan liikevaihdosta	49	46	53
Henkilöstö keskimäärin	32	34	35
Palkat ja palkkiot 1 000 €	1 511	1 631	1 639

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 35 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli tilikauden päättyessä 47 vuotta.

Sopimusten mukaan yhtiön henkilöstö hoiti emoyhtiö Pellon Sähkö Oy:n taloushallinnon ja puoleksi omistamansa Tornionlaakson Voima Oy:n hallinto-, käyttö- ja kunnossapitotyöt sekä asiakas-, myynti- ja laskutuspalvelut myyntiyhtiö Energiapolar Oy:lle.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön liikevaihdon arvioidaan laskevan noin miljoona euroa edellisestä vuodesta. Sähkön markkinahinnossa ei ole odotettavissa olennaista nousua ja vesivoiman tuotannon arvioidaan palaavan keskimääräiselle tasolle. Myöskään sähkön siirtomäärissä ei ole odotettavissa merkittävää kasvua ja sähkön siirtöhinnat säilyvät entisellä tasolla suurjännitesiirtoa lukuun ottamatta. Verkkotoiminnan tuloksen arvioidaan heikkenevän, koska kantaverkkosiirron kustannukset nousivat vuoden 2017 alussa keskimäärin seitsemän prosenttia ja loissähkörajojen tiukentuminen aiheuttaa 110 kV verkossa loissähkökustannuksia. Lisäksi suurten verkostoinvestointien pääomakulut raskastavat tulosta.

Riskit ja epävarmuustekijät

Tulos riippuu sähköntuotannon osalta markkinahintojen kehityksestä sekä sadannasta voimalaitosalueilla. Hintariskiä lisää se, että pohjoismaissa on muutamassa vuodessa poistunut teollisuuden sähkönkäyttöä lähes 20 TWh vuodessa ja samanaikaisesti runsaskäteisillä tukiaisilla on saatu uusiutuvaa tuotantoa yli 20 TWh lisää. Sähköverkkoston häviösähkön hankintaa on edelleen suojattu useammaksi vuodeksi alhaisen hintatason ansiosta.

Verkkotoiminnan suurimmat riskit liittyvät mahdollisiin häiriöihin sähkönjakelussa. Uusi sähkömarkkinalaki hyväksyttiin vuoden 2013 syksyllä. Yhtiö on tehnyt lain edellyttämän sähkönjakeluverkon kehittämissuunnitelman vuoteen 2028 saakka. Suunnitelma päivitettiin vuonna 2016 ja sitä täydennettiin Pellon Sähköltä vuokratun verkon osuudella. Suunnitelman toteuttamisen jälkeen sähkökatkot saavat kestää asemakaava-alueilla enintään 6 tuntia ja muilla alueilla 36 tuntia. Sähkönjakeluverkon käyttäjistä vähintään 50 prosentin tulee olla ns. säävarman jakeluverkon piirissä vuoden 2019 loppuun mennessä ja 75 prosentin vuoden 2023 loppuun mennessä. Suunnitelman toteuttaminen maksaa vuoden 2019 loppuun mennessä noin 25 miljoonaa euroa ja vuoden 2028 loppuun mennessä yhteensä 45 miljoonaa euroa. Yhtiöllä on mahdollisuus hakea perustelluista syistä jatkoajoja em. 75 % välitavoitteeseen ja koko suunnitelman toteuttamiseen; niitä tultaneen myös hakemaan.

Uuden lain ehdottomuus johtaa yli-investointeihin, joiden vaikutukset siirtöhintoihin voivat olla merkittäviä. Lisäksi pitkistä ja laajavaikutteisista sähkökatkoksisista aiheutuu erittäin suuret kustannukset mittavien korjaustöiden ja asiakkaille maksettavien nousevien vakiokorvausten takia.

Ympäristövaikutukset

Verkkoliiketoiminnassa merkittävimmät ympäristövaikutukset aiheutuvat sähköverkon rakentamisesta ja kunnossapidosta. Haittavaikutuksia vähennetään kehittämällä suunnittelua, valitsemalla sijoituspaikkoihin sopivimmat pylväsmateriaalit ja kyllästeaineet sekä tiivistämällä yhteistyötä kaavoittajien kanssa. Purettu materiaali hyödynnetään verkon rakentamisessa tai toimitetaan kierrätykseen. Yhtiö on mukana energia-alan energiatehokkuussopimuksessa.

Hallintoelimet

Hallitus

Puheenjohtaja

Antti Mäkituomas varatuomari, Pello

Varapuheenjohtaja

Jouni Ollikkala talouspäällikkö, Ylitornio

Jäsenet

Esa Kassinen insinööri, Pello

Seppo Kivelä optikko, Pello

Martti Kovalainen toimitusjohtaja, Pello

Jukka Kristo toimitusjohtaja, Rovaniemi

Reijo Lassila toimitusjohtaja, Pello

Varajäsenet

Kyösti Tornberg kunnanjohtaja, Kittilä

Veijo Ekonoja toiminnanjohtaja, Pello

Juha Halmkrona yrittäjä, Tornio

Tilintarkastus

Tilintarkastajat

Ari Tauriainen KHT, Rovaniemi

Eija Pasula HT, Ylitornio

Varatilintarkastajat

Anne Räisänen KHT, Rovaniemi

Risto Hyvönen KHT, Oulu

Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 19 851 033,26 euroa, josta tilikauden voitto on 2 072 053,94 euroa. Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 7,00 euroa osaketta kohti, yhteensä 840 000 euroa. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Yhtiön osakkeet

Yhtiöllä on 120 000 osaketta. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
LIIKEVAIHTO	17 817 052,76	15 565 415,84
Liiketoiminnan muut tuotot	97 580,48	42 599,44
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-6 261 213,75	-5 917 782,72
Ulko puoliset palvelut	-1 883 632,53	-1 657 757,01
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 389 404,05	-1 444 529,95
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-246 012,82	-262 376,95
Muut henkilösivukulut	-82 782,95	-93 288,47
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 470 297,99	-2 234 482,69
Liiketoiminnan muut kulut	-1 432 031,68	-1 002 225,67
LIKEVOITTO	4 149 257,47	2 995 571,82
Rahoitustuotot ja kulut		
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksissä	8 828,11	11 041,54
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	195 320,74	508 088,52
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	43 423,66	53 887,20
Rahoitusarvopaperien arvon alentumiset		
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille		
Muille	-38 174,05	-50 482,92
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA	4 358 655,93	3 518 106,16
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys	-1 793 107,56	-1 484 270,75
Tuloverot	-493 494,43	-316 724,42
TILIKAUDEN VOITTO	2 072 053,94	1 717 110,99

TASE

		31.12.2016
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	870 073,86	
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	
Ennakkomaksut	-	870 073,86
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	221 430,20	
Rakennukset ja rakennelmat	933 346,03	
Verkosto	34 199 798,26	
Koneet ja kalusto	2 745 708,82	
Muut aineelliset hyödykkeet	16 062,82	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	673 977,27	38 790 323,40
Sijoitukset		
Osuudet omistus-yhteisyrityksissä	1 681 879,26	
Saamiset omistus-yhteisyrityksiltä	200 000,01	
Muut osakkeet ja osuudet	24 956 092,53	
Lainasaamiset	87 800,99	26 925 772,79
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 072 339,80	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	264 294,25	
Saamiset omistus-yhteisyrityksiltä	793 745,44	
Lainasaamiset	28 888,11	
Siirtosaamiset	220 412,40	4 379 680,00
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	-	-
Rahat ja pankkisaamiset		2 690 029,16
		<u>73 655 879,21</u>
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	201 825,51	
Arvonkorotusrahasasto	1 406 051,07	
Vararahasto	1 311,87	
Edellisten tilikausien voitto/ tappio	17 778 979,32	
Tilikauden voitto	2 072 053,94	21 460 221,71
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero		25 308 290,94
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut	18 439 149,99	
Lainat rahoituslaitoksilta	3 750 000,00	
Muut pitkäaikaiset velat	228 991,36	22 418 141,35
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	500 000,00	
Ostovelat	1 932 218,67	
Velat saman konsernin yrityksille	58 602,67	
Velat omistusyhteisyrityksille	6 052,69	
Muut velat	1 485 349,78	
Siirtovelat	487 001,40	4 469 225,21
		<u>73 655 879,21</u>

31.12.2015

924 521,70	
0,00	
-	924 521,70
221 430,20	
915 884,94	
30 897 378,06	
2 741 100,04	
16 062,82	
647 872,08	35 439 728,14
1 681 879,26	
535 000,01	
24 638 522,86	
116 689,10	26 972 091,23
2 892 618,38	
200 366,29	
441 255,66	
25 050,68	
259 033,01	3 818 324,02
	-
	2 809 150,41
	<u>69 963 815,50</u>
201 825,51	
1 406 051,07	
1 311,87	
16 824 801,33	
1 717 110,99	20 151 100,77
	23 515 183,38
18 187 886,95	
4 250 000,00	22 437 886,95
500 000,00	
1 814 464,77	
20 216,07	
4 648,76	
815 181,00	
705 133,80	3 859 644,40
	<u>69 963 815,50</u>

RAHOITUSLASKELMA 1000€

	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto ennen satunnaisia eriä	4 359	3 518
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 470	2 234
Rahoitustuotot ja -kulut	-209	-523
Muut oikaisut	-20	-7
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	6 600	5 222
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten, lis.(-) / väh.(+)	-223	557
Lyhytaikaisten korottomien velkojen väh. (-) / lis.(+)	610	593
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	6 987	6 372
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-38	-50
Saadut korot liiketoiminnasta	43	54
Maksetut välittömät verot	-493	-317
Liiketoiminnan rahavirta (A)	6 499	6 059
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-5 748	-3 839
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	20	7
Investoinnit muihin sijoituksiin	-401	-665
Lainasaamisten lisäys	-200	-182
Lainasaamisten takaisinmaksut	225	530
Luovutustulot ja muut vähennykset muista sijoituksista	84	0
Saadut osingot investoinneista	195	508
Saadut korot investoinneista	9	11
Investointien rahavirta (B)	-5 816	-3 630
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	229	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-500	-678
Maksetut osingot	-782	-777
Saadut liittymismaksut	251	317
Rahoituksen rahavirta (C)	-802	-1 138
Rahavirtojen lisäys/ vähennys (A-B+C)	-119	1 291
Rahavarat tilikauden alussa	2 809	1 518
Rahavarat tilikauden lopussa	2 690	2 809

LAADINTAPERIAATTEET JA MENETELMÄT

Konsernisuhde

Yhtiö kuuluu konserniin, jonka emoyhtiönä on Pellon Sähkö Oy, kotipaikka Pello.

Konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa Pellon Sähkö Oy:n konttorista Myllytie 1 95700 Pello.

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat:	Vuotta	Tasapoisto%
Aineettomat oikeudet	5 - 20	20 - 5
Muut pitkävaikutteiset menot	10	10
Rakennukset ja rakennelmat	30 - 40	3,3 - 2,5
Kevyet rakennelmat	10	10
Verkosto	25-40	4 - 2,5
Koneet ja kalusto	5 - 20	20 - 5

Rahoitusvälineiden arvostus

Rahoitusvälineet on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan markkinahintaan.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2016	2015
Liikevaihto toimialoittain		
Verkkoliiketoiminta	9 482 834	8 451 786
Tuotanto	7 507 169	6 629 730
Palveluiden myynti ja muut tulot	827 050	483 900
	<u>17 817 053</u>	<u>15 565 416</u>
Liiketoiminnan muut tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	19 806	6 823
Muut	77 774	35 776
	<u>97 580</u>	<u>42 599</u>
Henkilöstömenot		
Palkat	1 389 404	1 444 530
Eläkekulut	246 013	262 377
Muut henkilöstökulut	82 703	93 288
Tuloslaskelman henkilöstökulut	<u>1 718 119</u>	<u>1 800 195</u>
Aktivoidut henkilöstömenot	247 806	285 004
	<u>1 965 926</u>	<u>2 085 199</u>
Maksetut palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	134 804	132 853
Muu henkilöstö	1 503 701	1 498 548
Tilikauden kokonaispalkat	<u>1 638 505</u>	<u>1 631 401</u>
Henkilöstön määrä keskimäärin		
Toimihenkilöitä	16,0	17,4
Työntekijöitä	18,7	17,1
	<u>34,7</u>	<u>34,5</u>
Tilintarkastus		
Tilintarkastuspalkkiot	11 120	10 853
Poistot ja arvonalennukset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	172 476	174 133
Rakennukset ja rakennelmat	69 954	59 604
Sähköverkosto	1 706 041	1 558 934
Koneet ja kalusto	521 827	441 812
	<u>2 470 298</u>	<u>2 234 483</u>
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos		
Aineettomat hyödykkeet	31 112	28 113
Rakennukset ja rakennelmat	-9 938	-18 216
Sähköverkosto	1 745 352	1 373 435
Koneet ja kalusto	26 582	100 938
	<u>1 793 108</u>	<u>1 484 271</u>

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden muutokset

	Hankintameno 1.1.2016	Lisäykset 1.1.-31.12.	Vähennykset 1.1.-31.12.	Hank.meno 31.12.2016	Kert. SUMU- poisto 31.12.	Kirjanpitoarvo 31.12.2016
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>						
Aineettomat oikeudet	2 230 570	118 029		2 348 598	1 478 524	870 074
Muut pitkävaik.menot	101 778			101 778	101 778	
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>						
Maa- ja vesialueet	221 430			221 430		221 430
Rakennukset ja rakenn.	2 535 855	87 415		2 623 270	1 689 924	933 346
Verkosto	55 145 864	5 008 461		60 154 325	25 954 527	34 199 798
Koneet ja kalusto	8 135 727	526 436	118 860	8 543 302	5 797 594	2 745 709
Muut aineelliset hyödykkeet	16 063			16 063		16 063
Keskeneräiset hankinnat	647 872	70 187	44 082	673 977		673 977
<u>Sijoitukset</u>						
Osakkeet ja osuudet	26 320 402	401 291	83 721	26 637 972		26 637 972
Tase-erät yhteensä	95 355 560	6 211 818	246 663	101 320 715	35 022 346	66 298 369

Osakkeiden ja osuuksien tasearvoon sisältyy 1994 tehtyjä arvonkorotuksia 1 597 785 €. Arvonkorotusrahastosta on siirretty rahastoanneissa osakepääomaan 191 734 €.

	Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen 31.12.2016	Kokonaispoistojen ja jälkeinen kertynyt erotus 31.12.2016	Kokonaispoistojen menojäännös 31.12.2016
Aineettomat oikeudet	870 074	184 716	685 358
Muut pitkävaik.menot	0	0	0
Maa- ja vesialueet	221 430		221 430
Rakennukset ja rakenn.	933 346	118 054	815 292
Verkosto	34 199 798	23 845 622	10 354 177
Koneet ja kalusto	2 745 709	1 159 899	1 585 809
Muut aineelliset hyödykkeet	16 063		16 063
Keskeneräiset hankinnat	673 977		673 977
Osakkeet ja osuudet	26 637 972		26 637 972
Tase-erät yhteensä	66 298 369	25 308 291	40 990 078

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	osakkeita kpl	osuus %	Nimellisarvo €	kirjanpitoarvo €	oma pääoma €	voitto €
<u>Omistusyhteisyritykset</u>						
Tornionlaakson Voima Oy	500	50,0	84 094	1 681 879	186 564	0
<u>Muut osakkeet ja osuudet</u>						
Lapin Sähkövoima Oy	198 187	13,8	33 333	8 976 750		
Energiapolar Oy	113 738	17,8	113 738	117 732		
Kymppivoima Oy	112 051	5,1	2 811 471	9 179 812		
Kymppivoima Hydro Oy	1 329	8,3	17 809	178 086		
Voimapiha Oy	27 346	4,6	1 640 760	5 469 200		
Kittilän Alueverkko Oy	1 033	16,5	1 033 000	1 033 000		
Muut pienet omistusosuudet yht.				1 513		
Muut osakkeet ja osuudet yht.				24 956 093		

Yhtiö on sitoutunut kattamaan vuonna 2018 valmistuvalta ydinvoimalaitokselta hankimmallaan energialla osuutensa laitoksen rakentamis- ja sähköntuotantokustannuksista sekä ostamaan varaamansa osuuden Kymppivoima Tuotanto Oy:n Statkraftilta 15 vuoden leasing sopimuksella hankkimasta Ranan vesivoimalaitoksen sähköntuotanto-osuudesta.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2016	2015		2016	2015
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			Ostovelat		
Myyntisaamiset	264 294	200 366	Muille	1 918 382	1 814 465
Saamiset omistusyhteisyrittäjäryhmittä			Siirtovelat		
Myyntisaamiset	108 745	91 256	Lomapalkkavaraukset ja sen sos.maksut	255 394	288 635
Lainasaamiset	685 000	350 000	Lopullinen tulovero	106 420	0
Siirtosaamiset	0	0	Korkojaksotukset	8 469	9 241
	<u>793 745</u>	<u>441 256</u>	Työeläkemaksut	9 145	7 975
Siirtosaamiset			Muut	<u>107 574</u>	<u>399 284</u>
Korkosaatavat	1 313	1 518		487 001	705 134
Myyntin jaksotus	1 375	3 187	Laskennalliset verovelat		
Verosaatava		51 806	Poistoeroista	5 061 658	4 703 037
Työttömyysvakuutusmaksu		833	Vastuositoumukset		
Muut siirtosaamiset	<u>216 891</u>	<u>202 521</u>	Muiden puolesta annetut takaukset		
	<u>220 412</u>	<u>259 033</u>	Annettu takaus pankki-		
Velat saman konsernin yrityksille			takauslimiitistä	2 671 500	2 671 500
Ostovelat	58 603	20 216	Annetut pantit		
Velat omistusyhteisyrittäjäryhmittä			Lapin Sähkövoima Oy:n velasta		
Ostovelat	6 053	4 649	pantatut osakkeet	8 945 300	8 567 367
Oman pääoman muutokset			Yrityskiinnitykset		
Voittovarat 1.1.	16 824 801	16 218 015	Lainojen vakuutena	6 909 128	6 909 128
Siirretty edell. tilikauden			Lainojen määrä 31.12.	4 250 000	4 750 000
voitto	1 717 111	1 386 566	Muut vastuut		
Osingonjakovelan			Lapin Sähkövoima Oy:n osakkeisiin liittyvä rahastoon-		
vanheneminen	77 067	60 221	maksuvelvollisuus	5 857 960	6 235 893
Osingonjako	-840 000	-840 000	Kiinteistöinvestointi		
Voittovarat 31.12.	<u>17 778 979</u>	<u>16 824 801</u>	Yhtiö on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinneista		
Tilikauden voitto	<u>2 072 054</u>	<u>1 717 111</u>	tekemiään arvonlisäverovähennyksiä 3.680.617,65 €,		
Jakokelpoinen oma pääoma			mikäli kiinteistöjen verollinen käyttö vähenee suhteessa		
Voittovarat aikaisemmilta	17 778 979	16 824 801	alkuperäiseen rakentamisen valmistusaikaiseen		
vuosilta			käyttötarkoitukseen tarkistuskauden aikana.		
Tilivuoden voitto	<u>2 072 054</u>	<u>1 717 111</u>	Viimeinen tarkistusvuosi on vuosi 2025.		
Vapaa oma pääoma					
yhteensä	19 851 033	18 541 912			

Yhtiöllä on valtioneuvoston asetuksen 440/2003 mukainen vastuu kyllästettyjen pylväiden hävittämisestä.

Johdannaisopimukset

Sähkökaupan finanssisopimukset

Kohde-etuuden käypä arvo 8 173

Johdannaisopimukset on edellä arvostettu nettona tilinpäätöshetken markkina-arvoon. Sopimukset erääntyvät vuonna 2017

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{verovelattomat varaukset} + \text{arvostuserät}}$

Nimittäjän korjattu oma pääoma kaikkine erineen lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Sijoitetun pääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{sijoitettu pääoma}}$

Sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Sijoitettu pääoma = korolliset velat + arvostuserät + varaukset, joista on vähennetty verovelka + oma pääoma + liittymismaksut

Omavaraisuusaste, % $100 \times \frac{\text{oma pääoma} + \text{verovelattomat varaukset} + \text{arvostuserät} + \text{liittymismaksut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$

SÄHKÖLIKETOIMINTOJEN ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

SÄHKÖVERKKOTOIMINNAN TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
LIKEVAIHTO		9 482 834		8 451 786
Liiketoiminnan muut tuotot		95 900		25 272
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Häviösähkö	-678 159		-628 395	
Muut ostot tilikauden aikana	-231 548		-160 383	
Ulkopuoliset palvelut				
Alueverkko-, kantaverkko- ja verkkopalvelumaksut	-1 191 073		-1 015 067	
Muut ulkopuoliset palvelut	<u>-559 421</u>	<u>-2 660 201</u>	<u>-579 217</u>	<u>-2 383 062</u>
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 120 497		-1 185 141	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-199 107		-214 773	
Muut henkilösivukulut	<u>-69 799</u>	<u>-1 389 403</u>	<u>-77 305</u>	<u>-1 477 219</u>
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot				
Sähköverkon hyödykkeistä	-1 706 041		-1 750 973	
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	<u>-756 041</u>	<u>-2 462 082</u>	<u>-446 583</u>	<u>-2 197 556</u>
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokratulot	-209 330		-28 695	
Muut liiketoiminnan kulut	<u>-999 759</u>	<u>-1 209 089</u>	<u>-772 925</u>	<u>-801 620</u>
LIIKEVOITTO/TAPPIO		1 857 959		1 617 601
Rahoitustuotot ja kulut				
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta	33 630		39 483	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille	<u>-17</u>	<u>33 613</u>	<u>-780</u>	<u>38 703</u>
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA		1 891 572		1 656 304
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutokset				
Sähköverkon hyödykkeistä	-1 745 352		-1 373 435	
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	<u>-48 621</u>	<u>-1 793 973</u>	<u>112 341</u>	<u>-1 485 776</u>
Tuloverot		<u>-23 485</u>		<u>-34 106</u>
TILIKAUDEN VOITTO / TAPPIO		74 114		136 422

SÄHKÖLIIKETOIMINTOJEN ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VERKKOTOIMINNAN TASE

	31.12.2016		31.12.2015	
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Sähköverkon aineettomat hyödykkeet	505 264		487 939	
Muut aineettomat hyödykkeet	271 243		332 951	
Ennakkomaksut	-	776 507	-	820 891
Aineelliset hyödykkeet				
Sähköverkon aineelliset hyödykkeet	34 199 798		30 897 378	
Muut aineelliset hyödykkeet	3 815 005		3 790 153	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	673 977	38 688 781	647 872	35 335 403
Sijoitukset				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	0		0	
Muut osakkeet ja osuudet	1 034 513		1 034 497	
Muut saamiset	87 801	1 122 314	116 689	1 151 186
Vaihtuvat vastaavat				
Lyhytaikaiset saamiset				
Sisäiset saamiset	-		-	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0		114 517	
Saamiset muilta	2 461 518	2 461 518	2 388 926	2 503 444
Rahat ja pankkisaamiset				
		681 324		994 769
		<u>43 730 445</u>		<u>40 805 692</u>
VASTATTAVAA				
Sidottu oma pääoma				
Osuus osakepääomasta	165 497		165 497	
Osuus vararahastosta	1 076		1 076	
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-8 175 703		-8 312 125	
Tilikauden tappio/voitto	74 115	-7 935 015	136 422	-8 009 130
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		25 181 749		23 374 092
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Muut pitkäaikaiset velat		228 991		0
Pitkäaikainen koroton vieras pääom				
Palautettavat liittymismaksut		18 439 150		18 187 887
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta		0		0
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma				
Sisäiset velat	4 987 718		4 995 071	
Velat saman konsernin yrityksille	58 603		20 216	
Velat muille	2 769 248	7 815 569	2 237 556	7 252 843
		<u>43 730 445</u>		<u>40 805 692</u>

MUU SÄHKÖLIIKETOIMINTA

MUUN SÄHKÖLIIKETOIMINNAN TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
LIKEVAIHTO		7 507 169		6 629 730
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Muut ostot tilikauden aikana	-5 096 436		-5 118 852	
Ulkopuoliset palvelut				
Muut ulkopuoliset palvelut	-31 646	-5 128 081	-15 397	-5 134 249
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-34 833		-67 799	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-5 580		-12 312	
Muut henkilösivukulut	-1 819	-42 231	-4 380	-84 491
Liiketoiminnan muut kulut				
Muut liiketoiminnan kulut		-42 825		-60 780
LIKEVOITTO		2 294 031		1 350 210
Rahoitustuotot ja kulut				
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Muilta	134 326		374 302	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-38 157	96 169	-49 697	324 605
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA		2 390 200		1 674 815
Tuloverot		-470 013		-277 369
TILIKAUDEN VOITTO		1 920 187		1 397 446

MUUN SÄHKÖLIIKETOIMINNAN TASE

	31.12.2016		31.12.2015	
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Sijoitukset				
Osuudet omistus-yhteisyriksissä	1 681 879		1 681 879	
Saamiset omistus-yhteisyriksissä	200 000		535 000	
Muut osakkeet ja osuudet	23 803 848	25 685 727	23 486 294	25 703 173
Vaihtuvat vastaavat				
Lyhytaikaiset saamiset				
Sisäiset saamiset	3 158 726		3 017 814	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0		324	
Saamiset muilta	1 401 897	4 560 623	1 023 103	4 041 241
Rahat ja pankkisaamiset		2 008 705		1 814 382
		32 255 055		31 558 796
VASTATTAVAA				
Sidottu oma pääoma				
Osuus osakepääomasta	28 329		28 329	
Arvonkorotusrahasto	1 406 051		1 406 051	
Edellisten tilikausien voitto	23 623 696		22 989 183	
Tilikauden voitto	1 920 231	26 978 307	1 397 446	25 821 009
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta		3 750 000		4 250 000
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta		500 000		500 000
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma				
Velat muille	1 026 748	1 026 748	987 787	987 787
		32 255 055		31 558 796

LISÄTIEDOT

Selvitys eriyttämisestä ja yhteisten kulujen ja tase-erien jakoperusteista eriytettyille liiketoiminnoille.

Sähköliiketoimintoina on eriytetty sähköverkko toiminta ja muu sähköliiketoiminta, joka sisältää osakkuussähkön hankinnan ja myynnin.

Eriyttäminen on toteutettu sisäisen laskennan avulla aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Yhteiset kulut on jaettu kohdistettujen toimintakustannusten ja käytön suhteessa.

Yhteiset tase-erät on kohdistettu eri liiketoiminnoille aiheuttamisperiaatetta mahdollisimman tarkasti noudattaen. Tasauseränä on käytetty sisäisiä saamis- ja velkoja.

Tilinpäätösten laadinnassa on noudatettu Kauppa- ja teollisuusministeriön antamaa sähköliiketoimintojen eriytettyjen tilinpäätösten kaavaa.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteista poistoryhmittäin.

Poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöajan mukaisina tasapoistoina alkupe- räisestä hankintahinnasta. Poistosuunnitelma on esitetty liite- tiedoissa.

Verkkotoiminnasta lasketut tunnusluvut

Investoinnit:	1000 €
Siirto- ja jakeluverkosto	5 008
Sähkölaitosvaraston lis+/väh-	-13
Keskeneräiset omat työt lis+/väh-	39
KWh-mittarit ja ohjausyksiköt	51
Koneet ja kalusto	532
Aineettomat hyödykkeet	118
Investoinnit yhteensä	<u>5 735</u>

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti laskettuna KTM:n tunnuslukuja koskevan päätöksen mukaisesti on 6,3 % (5,9 %). Siirtohinnot ovat koh- tuullisen tuoton arvioinnin sallimissa rajoissa.

Viranomais- ja asiakasviestinnän yllä- pito- ja käyttökustannukset

Häiriötiedotus 12 652 euroa

Tornionlaakson Sähkö Oy

PÄÄKONTTORI

Myllytie 1, 95700 PELLO

Puh. 016 532 020, Fax 016 515 079

tls@tls.fi, www.tornionlaaksonsahko.fi

ALUETOIMISTOT

TORNIO, Vallonahontie 30, 95590 Arpela

PELLO, Myllytie 1, 95700 Pello

KOLARI, Pellontie 2, 95900 Kolari

YLITORNIO, Teollisuustie 16, 95600 YLITORNIO